

Gäller för: Psykologmott föräldraskap och små barn
Innehållsansvar: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef
Godkänd av: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef

Giltig från: 2026-03-23

Giltig till: 2028-03-23

Kontaktorsak mödrahälsovård, Psykologmottagningar föräldraskap och små barn

Förändringar sedan föregående version:

Dokumentet har anpassats i förhållande till gällande RMR och för att tydliggöra kring ansvar vid PTSD, samt förtydligande av Psykologmottagningar föräldraskap och små barns ansvar och uppdrag gällande psykisk ohälsa relaterad till föräldrablivande.

Syfte

Psykologmottagningar föräldraskap och små barn tillhör Västra Götalandsregionens primärvård och har uppdraget att genom hälso- och sjukvårdsinsatser främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos barn fram till start i förskoleklass. Detta sker genom insatser till blivande föräldrar, föräldrar och barn. Verksamheten tillför också övriga primärvården och samverkanspartners ett psykologiskt perspektiv på föräldrablivande, föräldraskap och små barns behov och utveckling.

Konsultation med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn är första steget i vårdkedjan för att inom mödrahälsovården främja barnets psykiska hälsa och utveckling samt förebygga psykisk ohälsa.

Verksamheten har därmed genom sin koppling till mödra- och barnhälsovården en styrka i att kunna nå alla, nå tidigt och när motivationen att ta emot hjälp ofta är som störst. Den erbjuder kontinuitet i insatserna under tiden före, under och efter barnets födelse.

Beskrivning

Konsultation med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet gentemot samtliga gravida, små barn och deras föräldrar erbjuds primärt inom MHV/BHV.

Psykologmottagningarna förstärker detta stöd genom konsultation till samtlig personal inom MHV och BHV.

- Konsultation erbjuds till barnmorskor och BHV-sjuksköterskor kring generella frågeställningar och/eller enskilda ärenden.
- Konsultationerna sker fysiskt eller digitalt utifrån verksamhetens behov med en omfattning om minst åtta gånger per år.
- Konsultationen ska stödja ett hälsofrämjande förhållningssätt och bidra till fördjupad psykologisk kunskap.

Kontaktorsaker för psykolog inom MHV

Kontakt med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn initieras när MHVs insatser inte bedömts vara tillräckliga och när insatser med huvudfokus på graviditetsprocessen och föräldraskapet är det mest behjälpliga och är på primärvårdsnivå.

OBS! Vid behov av akut omhändertagande vid psykisk ohälsa/sjukdom ska en hänvisning ske till vårdcentral eller psykiatrisk akutmottagning för bedömning och omhändertagande.

Följande kontaktorsaker kan vara en grund för kontakt med psykolog från Psykologmottagningar föräldraskap och små barn:

- Problematik gällande prenatal bindning (tex avsaknad av eller negativa föreställningar och känslor inför det väntade barnet, påtaglig olust inför graviditet och föräldraskap).
- Påtaglig ambivalens inför graviditet och föräldraskap där graviditeten kommer att fullföljas.

- Påtaglig negativ påverkan på graviditeten vid svåra tidigare erfarenheter kopplat till graviditet/förlossning/spädbarnstid (tex komplicerad reproduktiv historik, tidigare missfall/IUFD, sjukdom hos eller förlust av barn).
- Lätt till måttlig depression eller ångest relaterat till graviditet, förlossning eller föräldrablivande, vilken inte kräver psykiatrikerhandläggning*, och där problematiken bedöms kunna påverka relationen till det väntade barnet. Ställning behöver tas till behov av parallell remiss/hänvisning till vårdcentral/psykiatri för läkarbedömning/sjukskrivning/medicinering o dyl.
- Insatser gällande föräldrablivandet vid stressfyllda livshändelser under graviditeten (exempelvis förlust av nära anhörig, allvarlig sjukdom, separation).
- Insatser gällande föräldrablivandet vid erfarenheter och relationsproblem i den egna ursprungsfamiljen som bedöms påverka det blivande föräldraskapet.
- Måttlig till svår förlossningsrädsla ofta i samverkan med Aurora/kvinnokliniken (se RMR* och VGR- riktlinje förlossningsrädsla [VGR-Riktlinje-Forlossningsradsla-handlaggning.pdf](#)).
- Vid psykiatrisk problematik där patienten har kontakt med vårdcentral/psykiatrin kan psykologen fungera som konsult/samarbetspartner till dessa verksamheter vad gäller psykologiska aspekter av graviditet, förlossning och föräldraskap*.

Följande ärenden kan lyftas i konsultation men ligger ej inom uppdraget för kontakt med PFOSB.

- Psykiatrisk problematik (vuxenpsykiatrin, vårdcentral).
- PTSD (Vårdcentral)
- Blivande föräldrar med psykisk ohälsa eller krisreaktion där annan vårdkontakt pågår eller bedöms vara mer lämplig (vårdcentral, sjukhusvård).
- Stressproblematik ej relaterat till föräldrablivandet (vårdcentral, företagshälsovård).
- Ätstörningsproblematik (ätstörningsenhet).
- Beroendeproblematik och missbruk (Mödra-Barnhälsovårdsteamet i Haga i stor-Göteborg och Mödrahälsovård Mobila team i övriga regionen).
- Traumatiska upplevelser kopplade flykt och migration (Kris- och traumaenheten, vårdcentral, psykiatri).
- Avbruten graviditet, exempelvis missfall eller abortrådgivning (Kvinnokliniken).
- Intrauterin fosterdöd (Kvinnokliniken). I de fall en psykologkontakt har inletts innan en intrauterin fosterdöd inträffar erbjuds patienten uppföljande kontakt.
- Oro hos blivande föräldrar efter fosterdiagnostik (Kvinnokliniken)

- Råd och stöd vid komplicerade livssituationer och psykosocial utsatthet (socialtjänsten, vårdcentral).
- Problem i parrelationen (Familjerådgivningen).
- Vårdnadstvister (Familjerätten).
- Våld i nära relationer (riktade verksamheter, Utväg, socialtjänsten) (se lokal riktlinje).

*RMR: Regional medicinsk riktlinje: Ansvarsfördelning mellan specialistpsykiatri, specialistgynekologi och primärvård.

[Ansvarsfördelning mellan specialistpsykiatri, specialistgynekologi och primärvård för gravida.pdf](#)

Uppföljning

Områdeschef har ansvaret för att rutinen följs upp, utvärderas och revideras enligt arbetssätt SOFIA STY. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i patientjournal om rutinen är kopplad till patient. Övriga avvikelser från rutin rapporteras i MedControl PRO där så är lämpligt.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Psykologmott föräldraskap och små barn

Innehållsansvar: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef

Godkänd av: Elisabeth Tullhage, (elitu1), Områdeschef

Dokument-ID: RHS9925-1116118379-3

Version: 9.0

Giltig från: 2026-03-23

Giltig till: 2028-03-23